

ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΗΧΗΤΗΡΙΟΣ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΝΑΡΞΕΙ
ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ

ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩΙ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,

ΧΑΡΙΣ ΕΙΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ,

ΠΑΡ' ΗΜΩΝ ΔΕ ΕΥΧΗ, ΕΥΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΡΗΣΙΣ

* * *

Τιμώτατοι ἀδελφοί Ἱεράρχαι καί τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Ἐμπλεοὶ ἱερᾶς συγκινήσεως, εἰσερχόμεθα καί ἐφέτος, Θεία εὐδοκία, εἰς τήν Ἁγίαν καί Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, εἰς τό στάδιον τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων, τόν καιρόν τῆς νηστείας καί τῆς μετανοίας, τῆς ταπεινώσεως καί τῆς προσευχῆς, τῆς πνευματικῆς ἐγρηγόρσεως καί τῆς φιλαδελφίας, μέ τά ὄμματα τῆς καρδίας ἐστραμμένα πρός τόν ζωηφόρον Σταυρόν τοῦ Κυρίου, τόν ὀδηγοῦντα πάντας ἡμᾶς πρός τό Ἅγιον Πάσχα, τό διανοίγον τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων τās πύλας τοῦ Παραδείσου.

Ἡ ἀρχομένη εὐλογημένη περίοδος εἶναι εὐκαιρία διά νά συνειδητοποιήσωμεν ἐκ νέου τήν ἀλήθειαν τῆς κατά Χριστόν ἀσκήσεως καί τήν ἀρρηκτον σύνδεσιν τῆς μέ τήν εὐχαριστιακὴν πραγμάτων τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία εἰς ὅλας τās ἐκφάνσεις καί διαστάσεις τῆς καταυγάζεται ἀπό τό φῶς καί τήν χαράν τῆς Αναστάσεως. Τό πνεῦμα τοῦ ἀσκητισμοῦ οὐδόλως ἀποτελεῖ παρεΐσακτον στοιχεῖον εἰς τόν Χριστιανισμόν, οὔτε εἶναι ἀποτέλεσμα ἐπιρροῆς ἐξωεκκλησιαστικῶν δυαλιστικῶν ιδεολογημάτων. Ἀσκησις εἶναι μία ἄλλη λέξις διά τόν χαρακτηρισμόν τῆς χριστιανικῆς ὑπάρξεως, συνδέουσα αὐτήν μέ τήν ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην εἰς τήν Θείαν πρόνοιαν, μέ τήν ἀνεξάντλητον πνευματικὴν εὐφροσύνην τῆς ἀφιερωμένης εἰς τόν Χριστόν ζωῆς, μέ τήν αὐθυπέμβαση καί τήν αὐτοπροσφοράν, τήν φιλόανθρωπον ἀγάπην, τόν σεβασμόν πρός τήν κτίσιν πᾶσαν.

Ἡ ἀσκησις δέν εἶναι ὑπόθεσις αὐτοβούλων ἐπιλογῶν καί ὑποκειμενικῶν ἰδιαιτεροτήτων, ἀλλά ὑποταγή εἰς τόν κανόνα καί τήν «καθολικὴν πεῖραν» τῆς Ἐκκλησίας. Ἀποτελεῖ, ὡς ἔχει λεχθῆ, «ἐκκλησιαστικόν», ὄχι «ἀτομικόν», γεγονός. Ἡ ἐν Ἐκκλησίᾳ ζωὴ εἶναι ἀδιαίρετος. Μετανοία, προσευχή, ταπεινοφροσύνη, συγχωρητικότης, νηστεία, ἔργα εὐποιΐας, εἶναι ἀλληλένδετα καί ἀλληλοπεριχωρούμενα. Δέν ὑπάρχει εἰς τήν Ὁρθόδοξον παράδοσιν ἀσκησις ὡς αὐτοσκοπός, ἡ ὁποία πάντοτε ὀδηγεῖ εἰς ὑπερεκτίμησιν τῆς ἀτομικῆς προσπαθείας καί τροφοδοτεῖ τās αὐτοδικαιώσεως. Ἡ Μεγάλη Τεσσαρακοστή εἶναι ὁ κατάλληλος χρόνος διά τήν βίωσιν τῆς Ἐκκλησίας ὡς τόπου καί τρόπου ἀποκαλύψεως τῶν δωρεῶν τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, πάντοτε ὡς πρόγευσις τῆς χαρᾶς τῆς Αναστάσεως τοῦ Κυρίου, ὡς τοῦ ἀκρογωνιαίου λίθου τῆς πίστεως ἡμῶν καί τοῦ ὀλοφώτου ὀρίζοντος τῆς «ἐν ἡμῖν ἐλπίδος». Θεοκινήτως ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ κατά τό Σάββατον τῆς Τυροφάγου τήν πανίερρον μνήμην τῶν ἐν ἀσκήσει λαμπάντων Ἁγίων ἀνδρῶν καί γυναικῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι οἱ ἀρωγοὶ καί συνοδοιπόροι τῶν πιστῶν εἰς τόν δόλιχον τῆς ἀσκήσεως. Εἰς τό στάδιον τῶν πνευματικῶν ἀγωνισμάτων

ἔχομεν εὐδοκοῦντα τὸν ἐν Τριάδι Θεόν, σκέπην τὴν Παναγίαν Θεομήτορα καὶ Μητέρα πάντων ἡμῶν, καὶ πρεσβευτὰς τοὺς Ἁγίους καὶ τοὺς μάρτυρας τῆς πίστεως.

Ὁ ὑγιὲς χριστιανικός ἀσκητισμὸς εἶναι συμμετοχὴ τοῦ ὅλου ἀνθρώπου, ὡς πνευματικῆς, ψυχικῆς καὶ σωματικῆς ἐνότητος, εἰς τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν, ἄνευ ὑποτιμῆσεως τῆς ὕλης καὶ τοῦ σώματος καὶ ἄνευ μανιχαϊζούσης συρρικνώσεως τῆς πνευματικότητος. Ὡς ἔχει γραφῆ, ἡ χριστιανικὴ ἀσκησις εἶναι ἐν τέλει «ἀγώνας ὄχι κατὰ ἀλλὰ ὑπὲρ τοῦ σώματος», συμφώνως καὶ πρὸς τὸ τοῦ Γερωντικοῦ: «Ἡμεῖς οὐκ ἐδιδάχθημεν σωματοκτόνοι, ἀλλὰ παθοκτόνοι».

Ατυχῶς καὶ ἀστόχως, ὁ χριστιανικός ἀσκητισμὸς ἐχαρκτηρίσθη ἀπὸ συγχρόνους διανοητὰς ὡς ἄρνησις τῆς χαρᾶς τῆς ζωῆς καὶ ὡς περιστολὴ τῆς ἀνθρωπίνης δημιουργικότητος. Οὐδὲν ἀναληθέστερον τούτου! Ἡ ἀσκησις, ὡς ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὸ ἔχειν καὶ τὴν προσκόλλησιν εἰς τὴν κατοχὴν πραγμάτων καὶ, κατ' ἐξοχὴν, ὡς ἀπελευθέρωσις ἀπὸ τὸ ἐγώ, ἀπὸ τὸ «ζητεῖν τὰ ἑαυτοῦ», ἀπὸ τὸ «ἔχειν τοῦ εἶναι μας», εἶναι πηγὴ καὶ ἔκφρασις γνησίας ἐλευθερίας. Τί ἀληθέστερον ἀπὸ τὴν ἐξοδὸν ἐκ τῆς εἰρκτῆς τοῦ «ἀτομικοῦ δικαιώματος» καὶ ἀπὸ τὴν ἀνοικτοσύνην καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν συνάνθρωπον, ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν «καλὴν ἀλλοίωσιν» καὶ τὴν σταθερότητα εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ; Τί δημιουργικώτερον τῆς νηστείας, ὅταν αὐτὴ εἶναι ὀλιστικὴ στάσις ζωῆς καὶ ἐκφράζη τὸ ἀσκητικὸν καὶ εὐχαριστιακὸν πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν εἶναι «κοινὸν ἄθλημα» καὶ ὄχι ἀτομικὸν ἀγώνισμα; Τί ὑπαρξιακῶς συγκλονιστικώτερον ἀπὸ τὴν μετάνοιαν, τὴν ἐσωτερικὴν μεταστροφὴν, ὡς ζωτικὴν κατεύθυνσιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν, τὴν ἐκ νέου ἀνακάλυψιν τῆς δυνάμεως τῆς Θείας Χάριτος, τοῦ βάθους τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς καὶ τῆς ἐλπίδος ζωῆς αἰωνίου; Εἶναι ἐντυπωσιακὸν τὸ γεγονός ὅτι, ὅταν ἀντικατεστάθῃ ὁ πρωτοχριστιανικός χαρακτήρ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ὡς περιόδου προετοιμασίας διὰ τὸ Ἅγιον Βάπτισμα εἰς τὴν Θεϊαν Λειτουργίαν τῆς Ἀναστάσεως, ἀπὸ τὸ «ἦθος τῆς μετανοίας», παρέμεινεν ἡ βίωσις αὐτῆς ὡς «δευτέρου βαπτίσματος». Διὰ τὸν λόγον αὐτόν, ἡ περίοδος τῆς νηστείας καὶ τῆς μετανοίας δὲν εἶναι σκυθρωπὴ. Ἡ ὕμνολογία μας ὁμιλεῖ διὰ τὸ «ἔαρ τῆς νηστείας» καὶ ἡ Θεολογία ἀποκαλεῖ τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν «πνευματικὴν ἀνοιξιν» καὶ «περίοδον χαρᾶς καὶ φωτός». Ὅλα αὐτὰ ἀποκτοῦν ἰδιαιτέραν ἐπικαιρότητα καὶ ἀξίαν ἐνώπιον τῆς συγχρόνου ἀνθρωπολογικῆς συγχύσεως καὶ τῶν, πολιτισμικῆς προελεύσεως, νέων ἀλλοτριώσεων.

Μέ αὐτὰ τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς σκέψεις, ὑπενθυμίζοντες τοῖς ἐν ἀπάσῃ τῇ δεσποτείᾳ Κυρίου τέκνοις τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας ὅτι, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου θά κορυφωθοῦν οἱ ἐορτασμοὶ ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 1400 ἐτῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 626, ὅτε, πρὸς ἔκφρασιν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν Θεοτόκον διὰ τὴν διάσωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ ἐπικίνδυνον πολιορκίαν, ἐψάλη «ὀρθοστάδην» εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῶν Βλαχερνῶν ὁ Ἀκάθιστος Ὑμνος, εὐχόμεθα πρὸς πάντας ὑμᾶς εὐδρομον τὸ στάδιον τῆς νηστείας, ἐν ἀσκήσει καὶ ὑπομονῇ, ἐν εὐχαριστίᾳ καὶ δοξολογίᾳ. Εἴθε, ἀληθεύοντες ἐν ἀγάπῃ καὶ ἀγιαζόμενοι ἐν Κυρίῳ, νά βαδίσωμεν τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν πεπληρωμένην χαρὰν τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως Αὐτοῦ.

Ἁγία καὶ Μεγάλη Τεσσαρακοστὴ ,βκς'
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

Ἀναγνωσθήτω ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Τυρινῆς, κβ' Φεβρουαρίου, ἀμέσως μετὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον.